

NIEUWSBRIEF

TOEKOMST
BASISSCHOLEN
NOORD-GRONINGEN

L&E en VCPO

Nummer 1, juni 2014



IN DIT NUMMER

- Vragen en antwoorden over 'Toekomstscenario II Scholenspreiding'
- Afspraken naar aanleiding van inloopspreekuren op 18 juni en 24 juni 2014
- Uitleg over samenwerkingsscholen

AGENDA

Augustus t/m november 2014

De bestuurders voeren gesprekken op de scholen over het voorstel 'Toekomstscenario II Scholenspreiding'. Marianne Volp bezoekt de scholen van L&E en Simon van der Wal de scholen van VCPO. De data voor de bijeenkomsten worden via de scholen doorgegeven.

Augustus t/m november 2014

Informeel overleg met gemeenteraden en wethouders. Marianne Volp en Simon van der Wal leggen deze bezoeken samen af. Eventueel leggen zij ook bezoeken af aan groepen die de belangen van het dorp behartigen.

Augustus t/m november 2014

Onderzoek naar welke samenwerkingsvorm tussen beide besturen het spreidingsplan het beste kan ondersteunen.

December 2014

De bestuurders komen met een definitief voorstel voor het spreidingsplan en de samenwerkingsvorm tussen beide besturen. Deze zal weergegeven worden in het document 'Toekomstscenario III Scholenspreiding'. Daarna volgen de wettelijke procedures rond medezeggenschap en besluitvorming.

VOORWOORD BESTUURDERS

Andere belangen

Het is nog maar drie weken geleden dat wij het rapport 'Toekomstscenario II Scholenspreiding' presenteerden en openbaar maakten. Maar ondertussen hebben we al veel vragen en reacties gehad. Die waren zeer uiteenlopend: kritisch, maar ook positief. Logisch misschien, want met ons voorstel verandert er op de ene plek (bijna) niets, terwijl er op een andere plek van alles staat te gebeuren. Boze reacties kregen we van ouders en dorpsbewoners waar de laatste school uit het dorp dreigt te verdwijnen. Een voorbeeld: "Onze school bestaat al 150 jaar. Die school hoort bij ons en kun je niet zo maar sluiten". Heel begrijpelijk zo'n reactie, we voelen met de mensen mee. Maar wij als bestuurders hebben ook nog te maken met andere dingen zoals kwaliteit, goed werkgeverschap en betaalbaarheid. Toch willen we de komende periode, ook met de mensen die andere belangen hebben, over ons voorstel in gesprek gaan. Want misschien zijn er mogelijkheden die we over het hoofd hebben gezien en dichterbij ons allemaal liggen. Hadden we dat niet al eerder moeten doen, zeiden een aantal ouders? Misschien wel. Maar nu krijgt u die mogelijkheid alsnog. De afgelopen weken hadden we al diverse gesprekken. Het is fijn te constateren dat veel mensen constructief met ons meedenken. U leest erover in deze eerste nieuwsbrief. We zullen u de komende periode met nieuwsbrieven op de hoogte blijven houden.

Marianne Volp,
directeur-bestuurder Lauwers en Eems

Simon van der Wal,
directeur-bestuurder VCPO Noord-Groningen

WAT IS ER GEBEURD?

Vragen en antwoorden over

rapport 'Toekomstscenario II

Scholenspreiding Noord-Groningen'

10 juni 2014

Op 10 juni 2014 werd het rapport 'Toekomstscenario II Scholenspreiding Noord-Groningen' gepresenteerd aan alle mensen die betrokken zijn geweest bij de totstandkoming ervan. Tijdens de presentatie zijn een aantal verhelderingsvragen gesteld. Sommige vragen werden meteen beantwoord, op andere vragen zouden we later terugkomen. Hieronder vindt u alle vragen en antwoorden op een rij.

FUSIE IN PLAATS VAN SLUITING

Waarom is er gekozen voor fusies tussen scholen in plaats van het sluiten van scholen?

Bij een fusie kan er gebruik worden gemaakt van fusiefaciliteiten. Omdat twee afzonderlijke scholen (door een vaste voet per school) in totaal meer bekostiging ontvangen dan een fusieschool, krijgt de fusieschool de eerste vijf jaar ter compensatie extra bekostiging.

SAMENWERKINGSSCHOLEN

Wat is een samenwerkingsschool en wat zijn de ervaringen van samenwerkingsscholen?

Een samenwerkingsschool is een school waarin zowel de openbare identiteit als de protestants-christelijke identiteit een plaats krijgen (in het onderwijs en in de cultuur van de school). Zie voor een verdere toelichting de tekst onder 'Uitgelicht'.

In het rapport worden behoorlijk wat samenwerkingsscholen voorgesteld. Hoe ligt de verhouding christelijke scholen, openbare scholen en samenwerkingsscholen in de rest van het land? Wijken wij daar met dit plan heel erg van af?

We weten niet hoe de verhoudingen tussen samenwerkingsscholen, christelijke scholen en openbare scholen in andere regio's in het land zijn. Duidelijk is wel dat het aantal samenwerkingsscholen in de krimpgebieden snel

toeneemt. Naar aanleiding van onze ervaringen (en ook naar aanleiding van het algemeen advies van het ministerie van OCW in deze kwestie), zien wij het vormen van samenwerkingsscholen in onze regio als de oplossing om keuzevrijheid in identiteit te behouden. Daar waar we geen openbare en christelijke school in stand kunnen houden, stellen we (in veel situaties) een samenwerkingsschool voor.

SUGGESTIES VOOR VERDER UITWERKING VAN HET VOORSTEL

Hebben jullie de financiële situatie voor dit voorstel doorgerekend?

Nog niet. Wat we nu wel weten is dat beide organisaties als gevolg van vermindering van leerlingen met teruglopende budgetten te maken hebben. De meerjarenbegrotingen maken dit ook duidelijk. Het spreidingsplan dat er nu ligt, is financieel van veel variabelen afhankelijk. Bijvoorbeeld van de bekostigingsregels van de overheid en van de manier waarop beide besturen gaan samenwerken. Zodra voor deze samenwerking de beste juridische vorm is gevonden, zal er onderzoek worden verricht naar de financiële aspecten. En verder geldt: als scholen daadwerkelijk het voornemen hebben om te gaan fuseren, dan wordt er per fusie een fusie-effectrapportage gemaakt, inclusief de financiële effecten. Als een school inzicht wenst in de huidige financiële situatie, zoals de verhouding tussen personele en materiële kosten, dan kunnen wij de gegevens daarvoor zeker leveren.

Hoe ziet het leerkrachtenperspectief (aantal fte's) er voor dit voorstel uit? Moeten er leerkrachten uit?

Het antwoord op deze vraag is vergelijkbaar met dat van de vorige vraag. Als we niets doen, worden scholen kleiner en zijn er simpelweg minder leerkrachten nodig. Daar kiezen de beide besturen niet voor. Door samen te werken willen de besturen bij scholenfusies (en door gebruik te maken van fusiefaciliteiten) betere mogelijkheden scheppen om de personele effecten op te vangen.

Hoe ziet de bestuurlijke constructie er bij dit plaatje uit? Wat zijn de mogelijkheden?

Er zijn meerdere mogelijkheden. Een ervan is een bestuurlijke fusie. Een voordeel van een bestuurlijke fusie is dat wanneer een school van L&E met een school van VCPO wordt samengevoegd, er geen feitelijke verliezers zijn. Er hoeft dan namelijk geen keuze te worden gemaakt onder welk bestuur (richting) de school gaat vallen. In de komende periode wordt onderzocht welke vorm van bestuurlijke samenwerking het beste bij ons voorstel voor scholenspreiding past. De optie 'bestuurlijke fusie' wordt daarin meegenomen, omdat het een optie lijkt die veel voordelen biedt. Maar de andere mogelijkheden staan ook nog open.

Er zijn nog meer scholen van andere schoolbesturen in de betreffende gemeenten. Waarom zijn deze scholen niet in het voorstel meegenomen?

Vooralsnog is het alleen tot een concrete samenwerking gekomen tussen L&E en VCPO. Feit is dat L&E en VCPO in veel dorpen allebei een school hebben.

COMMUNICATIE

De bestuurders hebben met de beide managementteams het voorstel gemaakt. Hoe was de onderlinge sfeer?

De sfeer tussen de beide managementteams was en is goed. Er is constructief en harmonieus met elkaar samengewerkt. Tijdens de presentatie van het rapport (op 10 juni) wordt dit nog een keer bevestigd: "Het is fijn te constateren dat er naar elkaar geluisterd wordt en er respect is voor elkaars mening", "Er is sprake van gelijkwaardigheid tussen beide instellingen".

Komt er een vertaling van het rapport naar ouders?

Ja, samen met deze nieuwsbrief sturen we ook een samenvatting van het rapport mee naar de scholen.

* Lees meer over de onderbouwing van het minimale aantal van 80 tot 100 leerlingen in bijgevoegde samenvatting van ons rapport en in de rapporten 'Grenzen aan kleine scholen' van de Onderwijsraad (2013), en 'Onderwijs ons goed' van het Platform Primair Onderwijs Zeeland (2010).

Het plan betreft een voorstel. Waar is ruimte voor gesprek? Is bijvoorbeeld 80 richtinggevend?

Wij (de bestuurders) gaan na de zomervakantie naar alle scholen toe om met medewerkers, ouders en andere betrokkenen over ons voorstel in gesprek te gaan. Misschien zijn er andere mogelijkheden of alternatieven die beter bij een regio passen. Voor ons is het aantal van 80* richtinggevend geweest, omdat wij denken dat we daarmee minder risico lopen op kwaliteitsverlies. Maar misschien zijn er andere criteria/argumenten die we uiteindelijk zwaarder moeten laten meewegen in ons besluit.

AFSPRAKEN

naar aanleiding van inloopspreekuren

op 18 juni en 24 juni 2014

Op 18 juni en 24 juni zijn door L&E en VCPO inloopspreekuren georganiseerd. Ouders, medewerkers en andere betrokkenen konden hun mening geven en vragen stellen over het rapport 'Toekomstscenario II scholenspreiding Noord-Groningen' aan de bestuurders. Tijdens de inloopspreekuren van 18 juni 2014 in Uithuizen waren vooral ouders en mr-leden aanwezig van obs Onnema, obs De Schutsluis, obs Roodschou en cbs H.H. Simonides. Op 24 juni waren veel gemeenteraadsleden aanwezig (Winsum), en ouders en mr-leden van cbs Meander (Sauwerd), obs De Wierde (Adorp), obs De Holm (Den Andel), obs Kromme Akkers (Garnwerd) en cbs H. De Cock (Ulrum). Hieronder leest u de afspraken die naar aanleiding van deze inloopspreekuren zijn gemaakt:

ONDERZOEK MOGELIJKHEDEN FUSIE OBS ONNEMA (ZANDEWEER) EN OBS SCHUTSLUIS (OLDENZIJL)

In het rapport 'Toekomstscenario II scholenspreiding Noord-Groningen' stellen de schoolbesturen voor om obs Onnema in Zandeweer te laten fuseren met obs Brunwerd in Uithuizen. Daardoor verdwijnt de school uit Zandeweer. Daarnaast wordt in het rapport voorgesteld om obs De Schutsluis te laten fuseren met obs Roodschou en cbs H.H. Simonides tot een samenwerkingsschool. Dit betekent dat ook de school uit Oldenzijl weggaat. Ouders/mr-leden stellen aan het bestuur voor om te kijken naar de mogelijkheid om obs Onnema te laten fuseren met obs De Schutsluis. Afgesproken is dat Marianne Volp hierover met de mr'en, medewerkers en ouders van de betrokken scholen in gesprek gaat.

MEENEMEN INVLOED PR

Een ouder geeft aan dat ouders met kinderen in de omgeving van Zandeweer niet allemaal voor obs Onnema kiezen en dat door meer aandacht te besteden aan pr mogelijk meer ouders worden aangetrokken. De ervaring leert dat het maken van pr voor de school (in combinatie met een goede onderwijskwaliteit en tevreden ouders) een paar extra leerlingen kan opleveren. Afgesproken is dat dit aandachtspunt wordt meegenomen tijdens gesprekken met mr'en, medewerkers en ouders over een mogelijke fusie van obs Onnema en obs Schutsluis.

BESTUREN GAAN NAAR DE SCHOLEN TOE OM IN GESPREK TE GAAN

Een aantal ouders wijst de bestuurders erop dat het lijkt alsof zij hun besluit al genomen hebben, omdat er in het rapport 'Toekomstscenario II Scholenspreiding' data zijn aangegeven waarop de scholen gaan fuseren. De bestuurders benadrukken nogmaals dat het gaat om een voorstel. De reden om specifieke fusiedata te noemen was de wens van betrokkenen om met een zo concreet mogelijk voorstel te komen.

In augustus krijgen alle mr'en en directeurs van de scholen een uitnodiging om bijeenkomsten te organiseren waarop medewerkers, ouders en andere belangstellenden met de bestuurders in gesprek kunnen gaan. De bestuurders staan open voor alternatieven en mogelijkheden die beter bij een bepaalde regio passen. Eind 2014 wordt een besluit genomen of dit de richting is waar de komende jaren naar toe wordt gewerkt.

IN GESPREK OVER SPECIFIEKE SITUATIE VAN DE SCHOOL

Ouders benadrukken dat ze tijdens de gesprekken met de bestuursleden graag naar de specifieke situatie/problemen van de school willen kijken. En in hun ogen mogelijke kansen willen bespreken. Betrokkenen uit Garnwerd geven daarnaast aan graag een toelichting te willen op de prognosecijfers van obs De Kromme Akkers. De bestuurders geven aan dat de gesprekken op de scholen na de zomervakantie juist hiervoor bedoeld zijn.

BESTUURDERS KIJKEN NAAR AANGEDRAGEN ALTERNATIEVEN

Een aantal ouders geeft aan te willen onderzoeken of het mogelijk is de school onder te brengen in een coöperatie en zelf de verantwoordelijkheid voor bestuur en onderhoud op zich te nemen. Aan de bestuurders wordt gevraagd of zij bereid zijn naar een dergelijk plan te kijken. De bestuurders

geven aan dat een dergelijk plan in principe niet past bij de visie van de besturen (omdat zij juist af willen van de kleine scholen) maar wel bereid zijn te kijken naar een dergelijk plan. Voorwaarde is dat het een plan is waarmee het ministerie, de onderwijsinspectie, de gemeente en de medezeggenschapsraden van de betreffende scholen kunnen instemmen.

KEUZE SAMENWERKINGSSCHOOL CBS DE MEANDER (SAUWERD) EN OBS DE WIERDE (ADORP) ONDER DE LOEP

Ouders van cbs De Meander (Sauwerd) geven aan dat ze twijfelen of het vormen van een samenwerkingschool in Adorp/Sauwerd een goede keuze is. "Er is in de dorpen heel bewust gekozen voor een openbare of een christelijke school. Bovendien zijn de culturen tussen de dorpen heel verschillend. We vragen ons af of ouders wel voor een samenwerkingschool gaan kiezen." Afgesproken is dat dit punt in de gesprekken met ouders van beide scholen wordt meegenomen.

DUIDELIJKHEID OVER VERVOLGTRAJECT

Ouders vragen zich af welke stappen er nog allemaal genomen moeten worden voor het nemen van een besluit. Wat gebeurt er na de gesprekken op de scholen? Worden ouders gepeild over hun schoolkeuze, komt er een financiële onderbouwing etcetera. Daarnaast willen ze graag meer weten over de wijze van besluitvorming. Afgesproken wordt dat de besturen hierop terugkomen (onder andere door middel van deze nieuwsbrief).

AFSPRAKEN

naar aanleiding van andere bijeenkomsten

KEUZE SAMENWERKINGSSCHOOL CBS DE BORG-SCHOOL EN OBS DE 9 WIEKEN NADER BEKEKEN

Ouders van cbs De Borgschool geven aan dat met de vorming van een samenwerkingschool in omliggende dorpen (Adorp/Sauwerd en Garnwerd/Ezinge) het goed mogelijk is dat ouders uit deze dorpen liever naar een school in Winsum gaan. Dat zou mogelijk kunnen betekenen dat het leerlingenaantal op cbs De Borgschool en obs De 9 Wieken gaat groeien en het vormen van een samenwerkingschool minder voor de hand ligt. De bestuurders geven aan dit punt mee te nemen in de gesprekken.

STERK MAKEN VOOR KWALITATIEF GOEDE SCHOOL IN ULRUM

De raad van De Marne heeft besloten om per 1 augustus 2014 obs Akkerwinde op te heffen. Maar nu ook het leerlingenaantal op cbs H. De Cockschool vermoedelijk gaat dalen en deze school met sluiting wordt bedreigd, zou de situatie kunnen ontstaan dat er in Ulrum geen basisschool meer is. Dat vindt de raad een onwenselijke situatie. Aan de besturen, ouders, mr en andere betrokkenen wordt daarom gevraagd zich sterk te maken voor het behoud van een kwalitatief goede school in Ulrum. Dit punt nemen de bestuurders mee.



UITGELICHT

Uitleg over samenwerkingsscholen

WAT IS EEN SAMENWERKINGSSCHOOL?

Een samenwerkingsschool is een school waarin zowel de openbare identiteit als de protestants-christelijke identiteit een plaats krijgen. Belangrijk is dat er op een samenwerkingsschool goede afspraken worden gemaakt over hoe de beide identiteiten terug te zien zijn in de school (zowel in het onderwijs als in de cultuur) en dat de afspraken worden bewaakt door een identiteitscommissie. Ouders/personeelsleden van beide identiteiten moeten zich op de school thuis voelen.

HOE KOM JE TOT EEN SAMENWERKINGSSCHOOL?

Een goed vertrekpunt is om met beide teams te kijken naar de overeenkomsten van beide scholen. Welke waarden en normen hanteren we? Hoe gaan we met elkaar om? De ervaring leert dat teams van een openbare en christelijke school op dit gebied vaak over heel veel punten hetzelfde denken. Dat brengt je meteen een stuk dichterbij elkaar. Het belangrijkste verschil tussen een openbare en een christelijke school is dat er op een openbare school naast les in levensbeschouwing ook les in humanistische vorming wordt aangeboden. Hoe samenwerkingsscholen daar vorm aan geven verschilt.

EEN VOORBEELD:

MANDEGOUD IN KLOOSTERBUREN

(Artikel uit ledenblad Besturenraad 2013, 'Samenwerken met visie', P. Boersma en B. van der Kruk)

Annemarie Machiels, sectordirecteur primair onderwijs bij Schoolbestuur Lauwers en Eems:
"Kloosterburen is van oudsher een katholieke enclave in het Groningse land. Tot 2003 waren er in het dorp drie scholen: katholiek, protestants en openbaar. De openbare school was de grootste. In die jaren groeide het besef: als we zo doorgaan, staan de katholieke en protestantse school op de nominatie om ten onder te gaan. Daaruit zijn gesprekken over samenwerking ontstaan: laten we voor het dorp één school maken. Mandegoud valt onder een openbaar bestuur, maar we hebben er steeds voor gezorgd dat er ook katholieke en protestantse leerkrachten aanwezig zijn. We hebben een identiteitscommissie gevormd, waarin de drie stromingen vertegenwoordigd zijn. Twee of drie keer per week worden de groepen om half negen gesplitst en komen de leerlingen bijeen rondom hetzelfde thema, dat vanuit katholieke, protestantse of humanistische optiek wordt ingevuld. Na een half uur gaat iedereen terug naar de eigen groep. Eenmaal per twee maanden presenteren de groepen aan elkaar in de gemeenschappelijke ruimte wat ze met het thema hebben gedaan. Zo krijgt iedereen mee wat er in andere groepen is gebeurd. Het grappige is dat ouders soms ook shoppen. Dan kiezen ze ervoor om hun kind na een paar jaar in een andere groep te plaatsen, zodat het ook kennismaakt met een andere identiteit. In de christelijke groep wordt 's morgens gebeden en een zegen over de dag gevraagd, in de openbare groep gebeurt dat niet. Het is prachtig dat het op school allebei kan. Er is respect voor diversiteit. Er zijn kinderen, ouders en leerkrachten die de kerk frequenteren, anderen doen dat niet. Het kan en mag allemaal; dat vind ik de belangrijkste verdienste. Ik vind het heel erg goed van deze tijd om als school ruimte te maken voor elkaars identiteit. Zolang we ons blijven richten op de verschillen, in plaats van op de overeenkomsten, verliezen we allemaal."

HET VOLGENDE NUMMER VAN DEZE NIEUWSBRIEF VERSCHIJNT IN OKTOBER 2014

Heeft u vragen/opmerkingen naar aanleiding van deze nieuwsbrief? Stuur dan een mail naar schoolbestuur@lauwerseneems.nl of info@vcpong.nl

COLOFON

Redactie: Marianne Volp-Kortenhorst, Simon van der Wal, Reina Jager van BOP onderzoek & communicatie, Groningen
Fotografie: Annet Eveleens, Rottum | Ontwerp en opmaak: Rita Ottink, grafisch ontwerper, Kantens